

**Neměl ses tedy i ty smilovat nad svým druhem,
jako jsem se smiloval já nad tebou?**

**Neměl ses tedy i ty smilovat nad svým druhem,
jako jsem se smiloval já nad tebou?**

24. NEDĚLE V LITURGICKÉM MEZIDOBÍ CYKLU A

Evangelium (Mt 18,21-35)

Petr přistoupil k Ježíšovi a zeptal se: „Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když se proti mně prohřeší? Nejvíc sedmkrát?“ Ježíš mu odpověděl: „Neříkám ti nejvíc sedmkrát, ale (třeba) sedmasedmdesátkrát. Nebeské království se podobá králi, který chtěl provést vyúčtování se svými služebníky. A když s vyúčtováním začal, přivedli mu jednoho dlužníka, u kterého měl deset tisíc hřiven. Protože (dlužník) neměl čím zaplatit, pán rozkázal prodat ho i se ženou a dětmi a se vším, co měl, a tím zaplatit. Tu mu ten služebník padl k nohám a na kolenou prosil: ‘Měj se mnou strpení, a všechno ti zaplatím.’ A pán se nad tím služebníkem smiloval, propustil ho a dluh mu odpustil. Sotva však ten služebník vyšel, potkal se s jedním ze svých druhů ve službě, který mu byl dlužen sto denárů. Začal ho škrtnit a křičel: ‘Zaplať, co jsi dlužen!’ Jeho druh padl před ním na kolena a prosil ho: ‘Měj se mnou strpení, a zaplatím ti to.’ On však nechtěl, ale šel a dal ho zavřít do vězení, dokud dluh nezaplatí. Když jeho druhové ve službě viděli, co se stalo, velmi se zarmoutili. Šli a pověděli to všechno svému pánovi. Tu si ho pán zavolal a řekl mu: ‘Služebníku ničemný! Celý dluh jsem ti odpustil, protože ji mě prosil. Neměl ses tedy i ty smilovat nad svým druhem, jako jsem se smiloval já nad tebou?’ A jeho pán se rozhněval a dal ho mučitelům, dokud by nezaplatil celý dluh. Tak bude jednat s vámi i můj nebeský Otec, jestliže každý svému bratru ze srdce neodpustíte.“

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Petr přistoupil k Ježíšovi a zeptal se: „Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když se proti mně prohřeší? Nejvíc sedmkrát?“ Ježíš mu odpověděl: „Neříkám ti nejvíc sedmkrát, ale (třeba) sedmasedmdesátkrát.“ Ježíšovo učení je opět odpovědí na konkrétní dotaz. Petr už ví, že je třeba odpouštět: nyní chce vědět, kolikrát konkrétně. Protože apoštol věděl o vysoké lafce Ježíšových nároků, pravděpodobně považoval „sedminásobné“ odpuštění za velkorysý projev (sedmička bývá číslo plnosti, zde je však třeba chápat toto číslo doslovně, ne symbolicky, jinak by Ježíšova odpověď neměla smysl). Rabíni učili, že tentýž hřích se má odpustit jen třikrát – Ježíšovo učení jde opět „dál“ a překračuje zbožnost farizeů a učitelů zákona. Ježíšova odpověď zní v řeckém textu dvojznačně: dá se přeložit „sedmasedmdesátkrát“, nebo „sedmdesátkrát sedmkrát“. Obě verze jsou v moderních překladech zastoupeny rovným dílem. V tomto případě není důležitý přesný překlad, protože symbolický význam je v obou případech stejný: neomezeně, bez

hranic; jedná se totiž o tak velké číslo, že je „nesmyslné“ počítat - proto je nutné to chápat symbolicky).

Podobenství navazuje na tuto odpověď a ukazuje, že tak jako Bůh nepočítá „dluh“, ani člověk nemá dluh bližního počítat. Tímto podobenstvím se tak „smete ze stolu“ veškeré počtářství v duchu Petrova uvažování. Bůh odpouští velkoryse, neomezeně (deset tisíc hřiven), a podobně i člověk má odpouštět „bez hranic“ (sedmasedmdesátkrát).

Nebeské království se podobá králi, který chtěl provést vyúčtování se svými služebníky. A když s vyúčtováním začal, přivedli mu jednoho dlužníka, u kterého měl deset tisíc hřiven. Protože (dlužník) neměl čím zaplatit, pán rozkázal prodat ho i se ženou a dětmi a se vším, co měl, a tím zaplatit. Tu mu ten služebník padl k nohám a na kolenu prosil: „Měj se mnou strpení, a všechno ti zaplatím.“ A pán se nad tím služebníkem smíloval, propustil ho a dluh mu odpustil. Podobenství je uvedeno motivem vyúčtování stejně jako v podobenství o svěřených hřivnách. První služebník neměl čím zaplatit dluh (deset tisíc hřiven, zhruba 300 miliónů korun), proto zazněl rozkaz prodat ho do otroctví s celou rodinou (to má starozákonní pozadí, viz 2 Kr 4,1; Neh 5,3-5; Am 2,6; 8,6; Iz 50,1). Samozřejmě ani to by nestačilo dluh vyrovnat. Byl to však běžný a spravedlivý trest. Služebník „v nejhlubším zoufalství“ klesá na kolena a prosí o trpělivost – celý dluh slibuje zaplatit (to bylo nerealizovatelné, dluh byl obrovský!). A pán se smíloval – toto sloveso je v řečtině bohatší, znamená totiž „jeho nitro bylo pohnuto smilováním“ (jedná se o „odpuštění ze srdce“, jak se vyžaduje od učedníků. Takové odpuštění ze srdce nejprve tedy prokazuje samotný Bůh nám, proto jej může vyžadovat také od nás). Dluh bývá někdy metaforou „viny“, hříchu – koneckonců v modlitbě Páně se doslova říká: „odpusť nám naše dluhy, jako i my odpouštíme našim dlužníkům“ (odpuštění je zřeknutí se oprávněného nároku). Pán prokáže nepředstavitelnou velkorysost – tu obrovskou částku odpustí.

Sotva však ten služebník vyšel, potkal se s jedním ze svých druhů ve službě, který mu byl dlužen sto denárů. Začal ho škrtit a křičel: „Zaplať, co jsi dlužen!“ Jeho druh padl před ním na kolena a prosil ho: „Měj se mnou strpení, a zaplatím ti to.“ On však nechtěl, ale šel a dal ho zavřít do vězení, dokud dluh nezaplatí. Služebník, který došel slitování, však neprokuje slitování spoluslužebníku, který mu dlužil sumu 600.000 krát menší (asi 50.000 korun). Dopouští se dokonce fyzického násilí, aby vymáhal tuto nepoměrně menší částku. Tento dlužník prosí o odpuštění, používá přitom takřka stejná slova jako jeho spoluslužebník, ten ho však nemilosrdně nechá uvěznit, dokud jeho přátelé či příbuzní nezaplatí jeho dluh.

Když jeho druhové ve službě viděli, co se stalo, velmi se zarmoutili. Šli a pověděli to všechno svému pánovi. Tu si ho pán zavolal a řekl mu: „Služebníku ničemný! Celý dluh jsem ti odpustil, protože ji mě prosil. Neměl ses tedy i ty smilovat nad svým druhem, jako jsem se smiloval já nad tebou?“ A jeho pán se rozhněval a dal ho mučitelům, dokud by nezaplatil celý dluh. Pán se dovídá o spáchaném zločinu, nechá si zavolat toho nemilosrdného služebníka a nazve ho „špatným služebníkem“. Pak přichází vrcholná výpověď podobenství: „Neměl ses tedy i ty smilovat nad svým druhem, jako jsem se smiloval já nad tebou?“ Toto nám připomíná jiné místo z Písma: „Jestliže nás Bůh tak miloval, i my se máme navzájem milovat“ (1 Jan 4,11). Přijaté Boží odpuštění nás uschopňuje odpustit druhým (Kol 3,13: „Jako Pán odpustil vám, odpouštějte i vy.“).

A protože tento špatný služebník nechal uvrhnout spoluslužebníka do vězení, skončil stejně – ve vězení, mezi mučiteli, jak to bylo v římských vězeních běžné. Stejnou logiku vyjadřuje i list Jakubův: „Na Božím soudu není milosrdenství pro toho, kdo neprokázal milosrdenství.“ (Jak 2,13) Viděno z opačné strany: „Blaze milosrdným, neboť oni dosáhnou milosrdenství“ (Mt 5,7).

Tak bude jednat s vámi i můj nebeský Otec, jestliže každý svému bratru ze srdce neodpustíte. Milosrdenství, v našem konkrétním případě v podobě odpuštění, má vyvěrat ze srdce. Učedník se totiž vyznačuje postojem, který vyvěrá „ze srdce“ (Řím 6,17) – tím se vyjadřuje, že to není postoj „naoko, pokrytecký“, ale pravdivý a upřímný. Je třeba upřesnit, že srdce je v Bibli chápáno především jako sídlo vůle, na rozdíl od dnešního chápání tohoto slova, kde srdce je synonymem citů.

SHRNUTÍ

I v dnešním textu se pokračuje v tématu o vztazích ve společenství. V dnešním podobenství jsou božské atributy spravedlnosti a milosrdenství, jež tolik zdůrazňoval rabínský judaismus, podmíněny: Požadujete-li od Boha milosrdenství, buďte milosrdní k druhým. Vymáháte-li od druhých právo, očekávejte od Boha totéž. Boží odpuštění je modelem a vzorem odpuštění pro členy společenství. Učedníci jsou ti, kteří došli odpuštění, a proto odpouštějí. A protože Boží odpuštění je nezměrné, i učedníci mají stále znovu prokazovat toto odpuštění těm, kdo se proti nim proviňují.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

Tvůj kamarád má vlastní tablet s dost dobrou hrou. Tobě se ta hra hodně líbí, kamarád si toho všimne a půjčí ti svůj tablet na dva dny. Při cestě domů se na tablet chceš ještě podívat – vyklouzne ti ale z ruky, spadne na zem a rozbije se... Vezmeš telefon a hned to svému kamarádovi voláš. Ten z toho určitě nemá radost, ale když vidí, že je ti to upřímně líto, odpustí ti a nechce po tobě nic nazpět. Ty máš ale také jiného kamaráda, kterému půjčíš trojbarevnou propisku – ten ji však někde ztratí... Tak nějak podobně si můžeš představit Ježíšův příběh ve svém životě. Ježíš v našem příběhu je první kamarád, který ti půjčil tablet. Když ti pak odpustí, že jsi ho rozbil, jsi schopný si to pamatovat a podle jeho příkladu se chovat ke svým kamarádům, kteří ti něco provedou?

Starší:

V tomto podobenství je důležitá vděčnost. Uvědomuji si, že žiji na zatím jediné planetě, na které byl zjištěn život, a že jsem to zrovna já, kdo na ní může žít? Že mohu dýchat, chodit, mluvit, přemýšlet a smát se, a to by byl teprve začátek výčtu mnoha dalších věcí? Že jsem tedy dostal tolik nezasloužených darů, za které se nikdy nemohu Bohu dostatečně odvděčit? Jsem tedy velkým dlužníkem, kterému Bůh rád všechno odpouští... Pak tedy všichni moji dlužníci mohou být vždy adresáty mého odpuštění. Jsem schopný to tak chápat, anebo ty velké Boží dary беру pořád jako samozřejmost?

Zkusme si

Mladší / Starší:

V dnešním čtení by se nám ze zmiňovaného množství peněz mohla až zatočit hlava – a kolik je tam zvláštních názvů měny! Zkusme si to převést na dnešek!

- Nejdřív malá počítařská rozcvička: kolik je 77×7 ? ☺
- Denár byly přibližně 4 g stříbra, šekel přibližně 6 gramů.
 - Kolik stříbra vážilo 100 denárů?
 - A kolik kilo stříbra vážilo 10 000 hřiven? (1 hřivna = 50 šekelů)
- Podívejte se na následující stranu – najdete zde obrázky mincí s přiřazenými písmeny.
 - Zjistěte, jakou vlastnost potřebujeme k opravdovému odpuštění!
 - Dovedete určit, které mince jsou vymyšlené, které ze starších dob a které současné?

24. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 18,21-35

24. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 18,21-35

24. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 18,21-35

24. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 18,21-35

24. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 18,21-35

24. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 18,21-35

24. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 18,21-35

24. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 18,21-35